

УДК 338.24

РОЛЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Лісна Ірина Федорівна,
к.е.н., доцент державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Цілі сталого розвитку до 2030 року спрямовані на спільне покращення економічних, соціальних і екологічних результатів, які будуть спрямовані на забезпечення добробуту суспільства. На сучасному етапі існує безліч проблем, які заважають досягненню цілей сталого розвитку.

Світ стикається з серйозним тиском, який ставить під загрозу сталий розвиток для більшості людей. Зростання населення, зростаюча нерівність, зміна клімату та нові захворювання зводять нанівець багато нещодавніх досягнень добробуту людей, водночас швидко погіршуючи навколишнє середовище.

Особливу увагу привертають наукові дослідження, що стосуються впливу державно-приватного партнерства на розвиток економічної діяльності та на досягнення цілей сталого розвитку, в цілому.

Сталий розвиток став повсякденною парадигмою розвитку - крилатою фразою для міжнародних конференцій і наукових доповідей, а також гаслом активістів розвитку та захисту навколишнього середовища. Ця концепція привернула широку увагу, чого не вистачає іншим концепціям розвитку, і, схоже, залишатиметься поширеною парадигмою розвитку протягом тривалого часу.

Дослідження впливу державно-приватного партнерства на економіку, хоча й розглядається багатьма вченими, але існує ще низка не розкритих питань.

Наукові дослідження щодо впливу та ролі державно-приватного

партнерства у питанні досягнення цілей сталого розвитку є дуже актуальними на сучасному етапі як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях. Таким чином, державно-приватне партнерство є частиною політичних планів та державних програм.

Деякі розвинуті країни та країни, що розвиваються, мають вже практику реалізації державно-приватного партнерства, залучивши приватний сектор.

Стимулюючий характер державно-приватного партнерства може включати співпрацю між державою та приватним сектором для надання послуг соціального характеру.

Підприємства та державний сектор поділяють між собою рішення питань щодо політики зацікавленості у обслуговуванні населення та подоланні розриву державних послуг або підвищенні їх якості.

Надання державних послуг, які задовольняють населення через залучення приватних партнерів до процесу державно-приватного партнерства для максимізації прибутку повинне бути добре збалансованим [3].

Розвиток приватного сектору та залучення інвестицій є одним із ключових питань розвитку економіки сьогодні. Поряд з розвитком економіки держава має підтримувати та розвивати соціальну сферу. Тому практику державно-приватного партнерства вивчають на міжнародному рівні. Наша країна також приділяє увагу формуванню практик державно-приватного партнерства, до яких можна віднести залучення інвестицій приватного сектора, розвиток інфраструктури країни та підвищення ефективності економіки.

Необхідно розширювати масштаби проєктів державно-приватного партнерства та ефективно їх реалізовувати.

Термін «державно-приватне партнерство» описує процес можливих відносин між громадськістю та приватними особами у сфері інфраструктури та інших послуг. Процес цих відносин може включати «публічні закупівлі», участь приватного партнера в державних проєктах, «приватизація» або участь міжнародних фінансових установ в проєктах громадської інфраструктури.

Однак у процесі державно-приватного партнерства держава визначає роль

сторін щодо виконання соціальних зобов'язань та залучення приватного сектору до успішного реформування галузі та реалізація державних інвестиційних проєктів.

Розвиток і реальне утвердження державно-приватного партнерства у сфері забезпечення безпеки підприємств залежить від реалізації комплексу стратегічних і тактичних заходів, здатних створити необхідні умови для активізації потенціалу партнерства, які були б спрямовані на забезпечення економічної безпеки країни та її конкурентоспроможності на глобальному ринку. До основних із них можна віднести наступні (Рис. 1).

Рис. 1. Заходи щодо забезпечення функціонування механізму державно-приватного партнерства у забезпеченні інвайронментальної безпеки [2]

Формування механізму державно-приватного партнерства для зміцнення інвайронментальної безпеки в умовах розвитку підприємницької діяльності, виокремлення програмно-стратегічних напрямів розвитку конкурентної стратегії партнерських та інноваційних утворень країни для досліджуваних підприємств є реальним механізмом підвищення рівня їх інвайронментальної безпеки, особливо з точки зору забезпечення ресурсозберігаючими і природоохоронними технологіями та реалізації соціального захисту працівників підприємств, забезпечення їх соціальною інфраструктурою. Ці напрямки діяльності підприємства в умовах сьогодення є занадто дорогими:

підприємства, маючи досить низький рівень рентабельності і обмежені фінансові можливості, самостійно не здатні розвивати екологічну та соціальну складові інвайронментальної безпеки.

У проєктах державно-приватного партнерства внесок держави покривається зобов'язаннями приватного партнера і визначається конкретними показниками ефективності. Державно-приватне партнерство в його традиційній формі включає будівництво, фінансування, модернізацію, експлуатацію та обслуговування та інші методи. Держава складає плани щодо закупівлі на проєктування, будівництво, фінансування, введення в експлуатацію та обслуговування нового (чи існуючого) соціального об'єкту інфраструктури (наприклад, медичний заклад, дорога, дитячий садок, школа тощо) та запрошує інвесторів прийняти участь у тендері або приватні партнери з власної ініціативи висловлюють намір брати участь у конкретному інфраструктурному проєкті з державним партнером та бере участь у тендерному процесі.

Література:

1. Berkshire R. Sustainable Development Economy: Macroeconomic Policy and Microeconomic Impact of Public Private Partnerships. 2019. 196 p. URL: <https://scholarworks.waldenu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=8495&context>
2. Mashchenko M.A. The Role of Public-Private Partnership in the Socio-Economic Development of the State International. *Journal of Education and Science*, Vol. 3, No. 4, 2020/ Available at : https://culturehealth.org/ijes_archive/ijes.2020.4.25.pdf
3. Dykan O., Mashchenko M.A. Developing the mechanism of the state-private partnerships as necessary condition to provide environmental security in modern conditions of geopolitical transformations. *Ensuring national economic security in the context of geopolitical transformations: monograph/* under the general editorship of Doctor of Economics, Professor L.L. Kalinichenko / Higher School of Socifl and Economic. – Przeworsk: WSSG, 2019. – p. 45-55.